

II. évfolyam | 48. szám | 2020. 11. 26. – 12. 02.

550 Ft | Éves előfizetőknek: 438 Ft
2,99 EUR | II RON | 279 DIN

mandiner

**Palotai
Dániel**
Az első magyar
IMF-igazgató

Nincs szükség
megszorításokra

A Nemzetközi Valutaalap
ügyvezetője sikeres válságkezelésről,
folytatódó növekedésről és a magyar
érdekképviseltről

www.mandiner.hu

PRECEDENS
RECENZIO

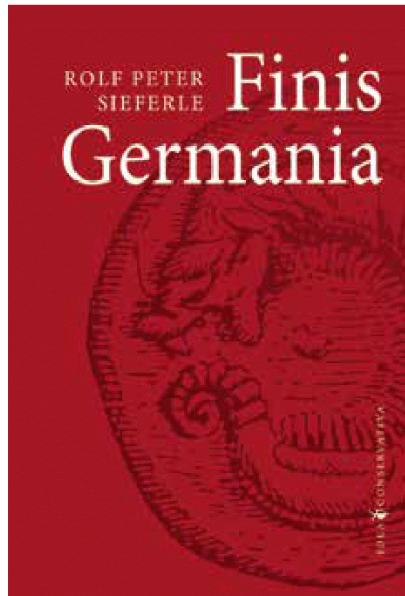
Kispolgárok államvallása

| JOÓB KRISTÓF |

Thilo Sarrazin után egy másik baloldali renegát is kínos igazságokat mert kimondani a német társadalom állapotáról. Rolf Peter Sieferle *Finis Germania* című, immár magyarul is olvasható könyvében nem kíméli sem a tömeges bevándorlás, sem a náci múlt feldolgozásának tabuját, amiért automatikusan kiközösítetté vált.

Mik is voltak azok a szentségtörő gondolatok, amelyekért kiközösítés járt? Sieferle személyes hangvételű, esszéisztikus írásában a német politikai és kulturális életben tapasztalható dekadencia jeleit elemzi. Szerinte az 1968 óta meghatározóvá vált véleményformálói és döntéshozói réteg a német etnikumú lakosság felmorzsolódását segíti elő a felelőtlen migrációs politika, valamint az utópisztikus „világpolgári kollektivitás” eszméjének erőszakos érvényesítésével. A német elit immár nem képes és nem is akarja felvállalni a pozíciójával járó társadalmi felelősséget, viselkedésében bizonytalan, politikai és kulturális öntudatát a 20. századi társadalmi traumák során teljesen elvesztette. Az egész német társadalmat áthatja a szociáldemokrata kisszerűség szelleme, pártállástól függetlenül. A holokauszt miatt érzett kollektív büntudat pedig vallási kultusz formáját öltő permanens vezeklési rítussá fejlődött. Sieferle szerint a németek a választott néppel, a zsidósággal szemben elkövetett bűnük révén „negatív választott néppé” váltak, és saját „üdv történeti” rendeltetésüknek hiszik, hogy önként tűnjenek el a világtörténelemből.

A Németországban először 2017 februárjában, a szerző öngyilkossága után megjelenő *Finis Germania* rendkívül nagy olvasói érdeklődést váltott ki. A papírforma szerinti reakciók ennek ellenére nem vártak magukra. A „demokráciaellenes izgatástól”, a „klasszikus antiszemita zsargonon” át a „jobboldali gondolatoktól terhes összeesküvés-elméletig” mindent megkapott, amire a balliberális német értelmiség

**„A németek saját
»üdv történeti«
rendeltetésüknek
hiszik, hogy önként
tűnjenek el
a világtörténelemből”**

tól és médiatöbbségtől számíthatott. A legkevesebbet a *Der Spiegel* teketóriázott az olvasók véleményével. Miután a *Finis Germania* még az ő szakkönyvtoplistájukon is a hatodik helyre jött fel 2017 júliusában, a magazin minden indoklás nélkül egyszerűen eltávolította a művet a rangsorból.

Pedig Sieferle – Sarrazinhoz hasonlóan – korántsem jobboldali háttérből érkezett. Ifjú éveiben a Szocialista Német Diákszövetség (SDS) híve volt, később a baloldali értelmiségi körök és a környezetvédelmi mozgalmak ünneplott szaktörténésze. *Der unterirdische Wald* (a föld alatti erdő) című, 1982-ben megjelent könyve alapműnek számít a kőszén energiahordozókénti elterjedését leíró történeti munkák között. Nyilván éppen emiatt még nagyobb lehetett a megütközés, amikor ilyen „szalonképtelenül” kritikus hangot mert megütni a német társadalom állapotával kapcsolatban.

Éles fordulatról ennek ellenére nem lehet beszélni Sieferle esetében. A *Finis Germania* sorait olvasva is érződik, hogy írójuk materialista alapon áll: a nemzeti-szocialista múlt feldolgozásáról, a köré épült állami „kultuszról” szóló rész egy vallásszociológus vagy kulturális antropológus tollából is származhatna. Nem

tesz mást, mint a német társadalom mostani jelenségeivel szemben is megőrzi azt a kíméletlenül pontos és kritikus látásmódot, amelyet annak idején a környezetvédelem és a természeti erőforrások végeessége kapcsán alkalmazott. A különbség csupán annyi, hogy miközben a baloldali értelmiség kizárólag ez utóbbi témakörök esetében látja indokoltnak a kritikai észrevételeket, a náci múlt feldolgozásának vadhajtásaival vagy az ellenőrizetlen, tömeges bevándorlással kapcsolatos realista bírálatok szentségtöréssel érnek fel a szemében. Ilyenkor pedig automatikusan mozgásba lendülhet, ahogy Sieferle mondja, „a gyanúsítgatás, vádaskodás, feljelentés, tudálékoskodás és képmutatás jól bejáratott gépezete”.

(Rolf Peter Sieferle: *Finis Germania*. Osiris Kiadó – Mathias Corvinus Collegium, Budapest, 2020)